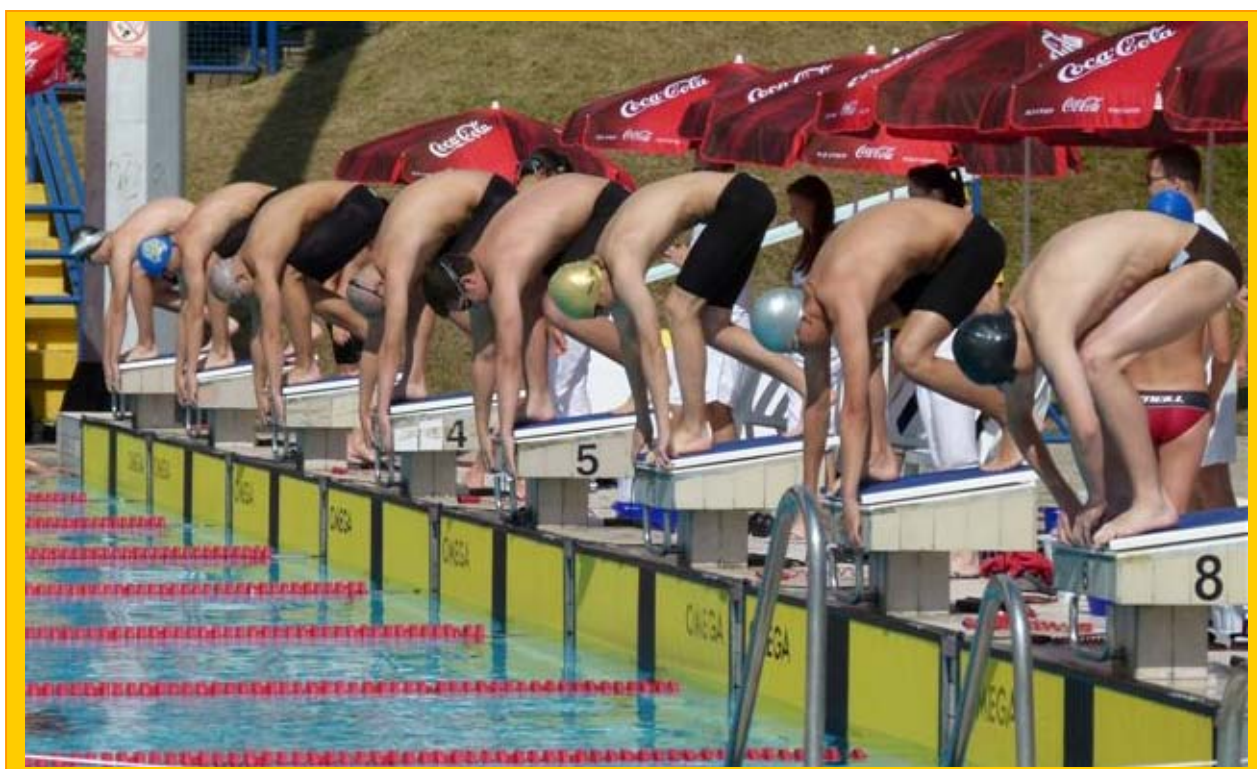

Problemi aktivne plivačke karijere te školskih i visokoškolskih obveza za plivače – srednjoškolce i studente

Naš glavni grad Zagreb, koji na svojim srednjo- i visoko-školskim ustanovama ima nekoliko desetaka tisuća polaznika a među njima čitavu malu vojsku (preko 1000) mladih studenata-športaša, na našu veliku žalost nedovoljno skrbi za njihov daljnji razvoj. Kada su već dosegli taj nivo samoodricanja kroz dugogodišnje treniranje i natjecanje u svojim športovima, velika je šteta naprasno zaustaviti svako ulaganje u njihov razvoj. Čitava sila obitelji stoji iza njihovih športskih i školskih uspjeha, godinama je ulagala u njihov mentalni, športski i ini razvoj, pa društvo koje bi ih trebalo prihvatiti i nastaviti na zdravim osnovama njihovog razvoja – jednostavno ostaje gluho i nijemo! Zbog čega ?? Manjka li našem društvu malo sluha ili volje, ili oboje?? Što je to što nas čini tako sebičnim u presudnim trenucima razvoja mladog čovjeka?? Zbog čega ti isti mladi ljudi ne zaslužuju doličan tretman od svojih matičnih fakulteta i visokih škola ? O medijima da i ne govorimo! Što je to što im kao zapreka stoji da u isto vrijeme budu izvrsni studenti i športaši ? Školski športski savezi bi trebali imati vitalnu ulogu u kultiviranju pozitivnih iskustava za učenike – športaše. Nije li poražavajuća činjenica da gotovo 60% svih koji upišu neku visoku školu dolazi bez jednog od osnovnih kulturoloških dostignuća, bez poznavanja osnova plivanja !!! Srednje i visoko školske ustanove i njihovi športski programi (ako ih uopće ima...), trebali bi pomoći đacima i studentima u postizavanju uspjeha u učenju životnih vještina, kako na akademskom tako i na športskom planu, a sukladno tome evoluirali bi i školski športovi na drugim područjima.

"Ako je uspjeh vrhunskog športaša - studenta baziran jedino na pobjeđivanju i postizavanju ciljeva na natjecanjima za svoj fakultet ili na profesionalnoj razini, to bi moglo znatno naškoditi samopouzdanju mladog športaša i njegovim budućim ciljevima" mišljenja je A.Kimball, Ph.D., glavni istraživač studija i voditeljica mentalnog treninga pri UPMC Centru za športsku medicinu. "Na sreću, većina onih koji su na ovaj ili onaj način involvirani u školski šport dijeli pozitivne vrijednosti, uključujući učenje životnih sposobnosti a pod uvjetom da im to čini zadovoljstvo, te općenito društveni život za studente-športaše".

Strana iskustva govore o organizaciji športova na sveučilištima i visokim školama, izdaju se posebne brošure kako uspostaviti suradnju među sveučilištima.

"Više je momenata u športskoj areni iz kojih se daje učiti nego u bilo kojem drugom aspektu obrazovanja", jasno poručuju neki američki predsjednici športskih udruga. Oni izdaju priručnike koji pomažu školskim športovima da se ponovo povežu s edukativnim vrijednostima i nauče studente-športaše kako izgraditi pozitivan karakter".

Ovde su izdvojeni dijelovi priručnika koji se mogu gotovo preslikati na naše prilike.

Očekivanja športaša-studenata da se športom bave na fakultetu i da postanu profesionalci

Pored samih uspješnih športaša-zvijezda, i mnogi drugi vjeruju da će se baviti svojim športom na višoj razini. U stvari, po nekim ispitivanjima cca. 70% učenika sportaša, smatra i očekuje da će se natjecati i za vrijeme faksa. U stvarnosti, samo 6 % športaša srednjoškolaca će se eventualno natjecati kada budu na visokoškolskoj razini. Osim toga, negdje oko 17% njih očekuje da se natječu profesionalno, iako manje od jedne petine jednog postotka (1%) učenika sportaša ikada postanu profi.

"Ako identitet jednog studenta postane isključivo usmjeren na šport, a on ili ona ga ne uspiju podići na sljedeću razinu, njegovo ili njezino samopouzdanje i općenito vjera u budućnost može biti pod negativnim utjecajem", rekla je Kimball. "Roditelji i treneri trebaju biti oprezni kad se radi o mladim sportašima i njihovim lažnim uvjerenjima o budućim sudjelovanjima na velikim natjecanjima, te ih treba poticati da učinkovito balansiraju vrijeme između športa, škole, društvenog života, obitelji i drugih interesa."

Koliko bi dugo roditelji trebali sebe involvirati/biti proaktivni

- Roditelji bi trebali nastojati biti "pozitivan roditelj športaša." Gotovo 80 posto učenika i studenata športaša vjeruje da njihovi roditelji rade dobar posao jer ih usmjeravaju da budu pozitivni.
- Studija je pokazala da učenici/studenti športaši jednostavno žele da njihovi roditelji imaju aktivan interes u njihovom športu, da su nazočni na natjecanjima i da ih bezuvjetno podržavaju.
- Roditelji bi trebali primjenjivati životne vještine aktivnim i učinkovitim komuniciranjem s vlastitom djecom o pitanjima kao što su emocionalna kontrola i uvažavanje drugih, a vježbanjem ovih sposobnosti i vještina više će uspjeti nego da se nadaju da će im djeca to naučiti sama po sebi.

Loše ponašanje roditelja

Utvrdeno je da bi loše ponašanje roditelja trebalo svesti na minimum, usprkos tome ono se ipak događa i može znatno smetati inače pozitivnom iskustvu. "Davanje savjeta i uputa sa tribine" navodi se obično kao loše roditeljsko ponašanje. Iako gotovo 80 posto roditelja vjeruje da nebi trebali imati nikakvog utjecaja na odluke trenera, gotovo 30 posto učenika/studenata športaša potvrđuje da im roditelji često daju savjete s tribina.

"Kada se od roditelja očekuje da budu navijači, onda bi oni to trebali i biti, a ne da stalno pokušavaju biti i trener", mišljenja je dr. Kimball. "To može zbuniti športaša i smanjiti učinkovitost i očekivani utjecaj trenera."

Uloge trenera

- Zbog svojih pozicija u raznim sportovima, treneri imaju puno uloga. Glavna bi im uloga trebala biti pomoći učenicima/studentima športašima kako razviti životne vještine. Također bi trebali sve športaše jednako tretirati, donositi odluke s dosljednošću i često komunicirati sa svojim timom.
- Iako se čini da većina mladih športaša ima vrlo pozitivno mišljenje o svojim trenerima, gotovo 30 posto ispitanika koji su prekinuli svoje sportske karijere zbog nekih negativnih razloga, to su učinili jer nisu voljeli svoje trenere ili njihov način rada.
- Pozitivne osobine trenera koje najčešće ističu mladi športaši su one koje uključuju; poticanje timskog rada, pohađanje sportskih natjecanja, podrška za sve sportaše i posjedovanje sportske naobrazbe.

- Kao najčešće negativno ponašanje među trenerima studenti športaši navode "isticanje svojih favorita (ljubimaca)", koje neki treneri jednostavno ne znaju skriti.
- **Treneri ponekad šalju nejasne poruke**

Uspješni treneri prioritete daju akademskim i životnim vještinama pred pobjeđivanjem i ove prioritete trebaju sami još i modelirati. Iako se učenici/studenti športaši uglavnom slažu da njihovi treneri akademske i životne lekcije naglašavaju i stavljaju ispred pobjeđivanja, prema ovoj studiji, postupci trenera ponekad šalju «zmiksane», oprečne, konfuzne i nejasne poruke.

- Kad se radi o isticanju akademske naobrazbe, više od 80 % učenika/studenata športaša slaže se da im treneri naglašavaju i stavljaju akademsku naobrazbu ispred športa, ali 66 % se izjašnjava da im treneri ne bi opravdali izostajanje s treninga, iako i kad bi imali puno za učiti.
- Kada se radi o trudu i angažiranosti trenera, gotovo 70 % njih potvrđuje da im se treneri trude i uzimaju vremena da ih nauče životnim lekcijama. Dok se 71 % športaša slaže da će treneri kazniti onog iz tima koji počini povredu pravila prije samog nastupa, međutim ako je taj kolega slučajno bio «zvijezda», samo ih se oko pola slaže s tom tvrdnjom.
- Kada se radi o dosljednom provođenju pravila, gotovo 80% športaša misli da treneri slijede pravila i očekivanja koja provode, ali kad je pitanje konkretno o životnoj vještini emocionalne kontrole, samo nešto više od polovice športaša ima dojam da im treneri redovito kontroliraju emocije.

Iskustva uzeta od Pennsylvanijskog Športskog saveza koji uključuje Odjel za edukaciju, Udrugu školskih odbora, Udrugu ravnatelja osnovnih i srednjih škola,.....Naravno ta sadržana iskustva ne predstavljaju nužno mišljenje članova tih skupina, ali Pennsylvanijski Športski savez odobrava svoja istraživanja i podržava svoju svrhu.

za naše potrebe pripremio i prilagodio Nikša Šimunović